

Patricia Adriaens, co-bedrijfsleider Fribona nv uit Oostkamp:

Mensen zijn de drijfveer in alles wat ik doe

Christina Van Geel, Stem & Pen

Patricia Adriaens: Het leven is meer dan enkel werken. Of beter: dan enkel werken voor de centen. Ik ben misschien wel een workaholic. Nietsdoen geeft me geen voldoening. Ik verdeel mijn tijd tussen werken voor Fribona en mijn vele onbezoldigde activiteiten en engagements. Het belangrijkste in het leven is uiteindelijk om een ander gelukkig te maken en daar zelf gelukkig door te worden. Daar sta ik voor op 's ochtends, om me te engageren, om iets te kunnen betekenen en te realiseren voor een ander. Misschien ben ik wel een beetje een atypische ondernemer, met al mijn engagements naast het pure ondernemen. Maar het geeft me zin en doet me volhouden. Ik heb vele dromen nodig in het leven.

Als kind kon ik dat engagement kwijt bij de Scouts. Ik heb er geleerd in team te werken. Samen iets realiseren en tegelijkertijd zelfstandigheid opbouwen, een waardevol evenwicht. Ik ben ook heel vroeg gestart met vrijwilligerswerk. Ik deed boodschappen voor ouderen of ging wandelen met mensen met een beperking. Dat was een wereld die ik niet kende. Geboren en getogen in een warm en beschermend gezin, alle mogelijkheden binnen handbereik. Dat vrijwilligerswerk deed me beseffen hoe goed we het hadden. Het motiveert je nog eens extra om zin te geven aan elke minuut van je dag.

Geboren in de diepvries

Ik ben bij wijze van spreken geboren in de diepvries. (Lacht) Mijn vader **Omer Adriaens** heeft **Fribona** opgericht in 1960. Hij was een echte pionier. De markt van diepvriesproducten bestond nog niet. Mensen bewaarden hun voedingswaren toen nog in pekelkuipen. Hij is diepvriesproducten beginnen te verkopen, huis aan huis, mét de diepvries erbij. Ik heb ongelofelijk veel respect voor wat hij gerealiseerd heeft. Maar hij is er altijd heel nuchter en bescheiden bij gebleven, voeten op de grond. Dat hebben mijn ouders ons voorgeleefd: bescheiden blijven, respect tonen en vertrouwen durven geven. Je menselijkheid tonen, als mens en als ondernemer.

Mijn zus **Marijke** en ik hebben nooit getwijfeld aan onze toekomstdroom: wij gingen de diepvries in, ons vader achterna. Zus Ann vond haar weg buiten het familiebedrijf.

Papa is negen jaar geleden overleden. Tot dan kwam hij nog regelmatig langs bij Fribona. Hij moeide zich niet, maar was wel emotioneel betrokken. Je onderneming is je kind, hé. Daar doe je niet zomaar afstand van. Als de tijd er is, laat je het los. Een ander neemt de 'eerstelijnszorg' over. Maar het blijft je kind. En intussen dient de derde generatie zich aan. Twee neven van me, **Laurens en Thomas Theys**, lopen zich warm om ons op te volgen.

De schoonheid van een autowrak

Naast mijn werk bij Fribona ben ik bestuursvoorzitter bij **Groep Gidts**. De naam zegt het, we willen een gids zijn voor mensen met een beperking, maar zeker ook een tochtgenoot. Via zorg, onderwijs en tewerkstelling creëren we extra kansen voor wie anders misschien uit de boot valt.

Als **rechter in ondernemerszaken** begeleid ik gefailleerden, mensen die uit de boot dreigen te vallen in de maatschappij. Dat zijn dikwijls schrijnende situaties. Zeker nu, in coronatijden, waarin het aantal faillissementen sterk zal stijgen en waarbij de gefailleerden er soms echt niets aan kunnen doen. Zeker bij een

persoonlijk faillissement kan dit zwaar wegen. Een goede babbel en moed inspreken om de draad terug op te nemen, kunnen dan wonderen doen.

Mensen zin geven in wat ze doen, hen helpen geloven in zichzelf, dat is een belangrijke bestaansreden voor mij. Een poosje geleden heb ik deelgenomen aan een reeks gesprekken met gedetineerden. Dat raakte me diep. Het is niet omdat je in de **gevangenis** belandt, dat je plots geen mens meer bent. Zo goed als niemand wordt misdadig geboren. Het is verrijkend om met elkaar te praten van mens tot mens en te beseffen dat elke mens meer is dan zijn zonden of zijn deugden.

Patricia Adriaens (1966) leidt samen met zus Marijke het familiebedrijf Fribona in Oostkamp. Fribona produceert diepvriesmaaltijden en -producten voor scholen, ziekenhuizen, rusthuizen en bedrijfskantines. In 2019 realiseerde de firma 10,3 miljoen euro omzet met 41 medewerkers. Daarnaast heeft Patricia een groot en rijk maatschappelijk engagement als bestuursvoorzitter van Groep Gidts. Ze zet zich in voor dak- en thuislozen via Welzijnsschakel Open Balie in Brugge. Als oud-bestuurder van Etion gelooft ze rotsvast in ethisch ondernemen. Een gedreven vrouw met verstand van zaken en een warm hart voor mensen.

Fribo

Fribona

Noem me maar een workaholic, met mijn vele engagements binnen en buiten Fribona. Misschien moet ik eens een cursus 'nee zeggen' volgen. Maar ach nee, dat lijkt me complete tijdverspilling. (Lacht)

Tijdens een van die gesprekken lagen er foto's verspreid op tafel, we mochten elk een foto kiezen. Gewoon op het gevoel, wat ons aansprak. Eén van de gedetineerden had een foto gekozen van een autokerkhof. Allemaal wrakken op elkaar gestapeld. Hij herkende zichzelf in die hoop schroot. Wie ben ik, vroeg hij zich af. Wat betekenen ik nog in deze wereld? Hij voelde zich niets of niemand meer. "Bekijk het eens zo", zei de begeleidster. "Aan elke auto is er nog wel iets dat werkt. Een lampje, een rem of een achteruitkijkspiegel. Dat is ook zo bij jou. Ga op zoek naar datgene in je kern dat nog marcheert. Zelfs als je een wrak voelt." Zulke ontmoetingen leren je anders kijken naar elkaar en naar jezelf. Je leert zoveel uit ontmoetingen en gesprekken met anderen. We zijn allemaal mensen onder elkaar.

Liever te empathisch dan te kil

Ook als ondernemer moet je je menselijk, kwetsbaar durven op te stellen. Als je iets 'verkeerd' doet, geef het dan gewoon toe. Fouten maken is niet erg, ze niet kunnen toegeven en er niets uit leren is erger. Als je je wegstopt achter je fouten of onvolkomenheden, ontnem je jezelf de kans om te evolueren. Ik kan makkelijk vergeven en een tweede of zelfs derde kans geven. Misschien ben ik soms wel té vergevingsgezind. Mijn medewerkers bij Fribona zeggen dat soms.

Ik probeer dan twee weken wat strenger te zijn, maar langer duurt dat nooit (lacht). Mijn zus is net zo, te braaf. Maar ach, liever te empathisch dan te kil. En het bedrijf lijdt er duidelijk niet onder. We hebben een trouw personeelsbestand. Mensen werken hier graag. Dat beklemtoon ik elk jaar weer in mijn nieuwjaarstoespraak: je moet gràag naar je werk komen, anders hou je het niet vol. Je moet je 'jeunen' op je werk!

De afgelopen jaren hebben mijn zus Marijke en ik onze eigen accenten gelegd binnen het bedrijf. We hebben meer ingezet op marketing en communicatie, Fribona is zichtbaarder geworden. Tien jaar geleden zijn we ook bewust meer rond duurzaamheid gaan werken, voor mens en omgeving. Gezondheid en milieu zijn een grote drijfveer. Zo zitten er intussen minder suikers, minder zout en geen additieven meer in onze diepvriesproducten. We leveren uiteindelijk vooral aan kinderen en ouderen, gezonde voeding is uitermate belangrijk, we willen daar een voorloper in zijn. Mijn engagements voor mens en omgeving uit zich ook in mijn werk bij Fribona. Je moet een beetje consequent zijn in het leven. Ik heb meerdere petjes op, maar ze zijn wel assorti, ze passen bij elkaar. (Lacht)

Menselijk kapitaal onder druk

Ik ben een gelukkig mens. Ik doe wat ik graag doe en probeer daarmee een meerwaarde te zijn voor anderen, binnen en buiten Fribona. Mensen zijn de drijfveer in alles wat ik doe. Ook daarom ben ik blij dat ik in een familiebedrijf werk. Ik zou moeilijk aarden in een bedrijf dat enkel drijft op managers en cijfers. Groei en winst zijn nodig om te kunnen blijven bestaan, maar het is niet het enige doel van de rit. Menselijk kapitaal is zoveel belangrijker dan eender welke andere vorm van kapitaal. Dat kapitaal staat ook onder druk in onze samenleving. Ik ben erg bezorgd over de groeiende **vereenzaming**. Het zijn vaak mensen die niemand rond zich hebben

die het zwaarst lijden. In het begin van de coronatijd voelde je die bekommernis om elkaar plots toenemen. Maar na een paar weken groeide de verzingering alweer en verwaterde die solidariteit. Dat maakt mij triest. Ik had gehoopt dat er enkele belangrijke levenslessen zouden blijven hangen. De waarde van een mensenleven bijvoorbeeld. Hoe hard we elkaar nodig hebben. Het was mooi geweest als deze crisis ons dichter bij elkaar gebracht had.

Maar ik ben ook een positieve denker! Als ik zie hoe de vele vrijwilligers zich dagelijks bekommeren om de zwakkeren en de minder fortuinlijken, dan weet ik dat het goed komt. Ook met Fribona dragen we ons steentje bij. Tijdens de lockdown in het voorjaar van 2020 hebben we in Brugge meer dan 5.000 diepvriesmaaltijden bedeed aan mensen in armoede. Dat maakt mij gelukkig. Tja, we werken wel in de kou, maar we hebben een warm hart. Voor diepvries én voor mensen!